

СТАНОВИЩЕ

от доц. Ивайло Иванов

на дисертационен труд за присъждане на образователно-научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, на тема: „Проблеми на заетостта в промишлеността“, разработен от Гергана Крумова Йочева, докторант в редовна форма на обучение

Становището е изготвено съгласно заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ № 1834/09.09.2021 г.

I. Обща характеристика на дисертационния труд

Рецензираният дисертационен труд е в обем от 257 страници без списъка с литературата и приложенията. Структурно е разделен на увод, три глави, заключение, списък с използваната литература и приложения. Ползвани са 307 литературни източника, от които 20 на английски език, 2 на гръцки език и 13 на руски език. Забелязано е повторение на литературни източници (№281 и №284). Цитирането им е коректно в изложението на дисертацията.

Дисертационният труд представя актуален проблем, свързан с заетостта в промишлеността и необходимостта от разработването на управленски модел за устойчиво развитие на заетостта в промишления отрасъл.

Ясно е дефинирана целта на дисертационния труд „да се представят основните характерни особености на проблемите на заетостта, тяхното влияние върху развитието на промишлеността, предлагането на управленски модел за повишаване на заетостта, качеството и производителността, развитие на човешкия капитал, социалното и активно включване на пазара на труда, както и намирането и изучаването на ресурсния потенциал и управленските практики влияещи върху заетостта в промишлеността“, за чието постигане ясно и коректно са формулирани пет изследователски задачи. Предмет на изследването е конкретен и е фокусиран върху „проблемите в заетостта в промишления

отрасъл в област Благоевград и проучване възможностите за повишаване на качеството на образование, квалификацията, практиките, мотивацията на заетата работна ръка, както и подобряване на факторите, влияещи върху персонала". Обектът на изследване обхваща *„заетостта в промишлеността в страната и в частност област Благоевград*". Формулираната научна теза, че *„Преодоляването и прилагането на подходящ управленски модел за устойчиво развитие на заетостта в промишлеността ще позволи в област Благоевград да се предприемат мерки и разкрият неизползвани възможности за постигане на дългосрочен социално-икономически ефект*", има нужда от прецизиране. Посочени са използваните изследователски подходи и методи. Посочени на източните на информация. Периодът на проучване въз основа на статистически данни обхваща 10-годишен период от 2010 до 2019 г. Проведено е и анкетно проучване в периода м. май – м. декември 2020 г.

II. Оценка на научните и практически резултати и приноси на дисертационния труд

В първа глава „Специфика на промишления отрасъл” е направен литературен обзор на: същността и особеностите на промишления отрасъл; влиянието на приватизацията върху промишлеността и внедряване на иновациите; предприемачеството и конкурентоспособността на промишлените предприятия и структуроопределящите отрасли. Дисертантът представя мнението на значителен брой основно български изследователи.

Във втора глава „Теоретични проблеми на заетостта” дисертантът прави литературен обзор на: същността и особеностите на заетостта в промишлеността; влиянието на човешките ресурси и реструктурирането на заетостта; особеностите, проблемите и решенията, свързани със заетостта и пазара на труда в условията на криза; състоянието на пазара на труда в няколко страни-членки на Европейския съюз и в Русия; правното регламентиране на заетостта в България.

Трета глава „Анализ на заетостта в промишлеността” включва резултати от емпирично изследване по данни на Националния статистически институт и резултати от проведено анкетно проучване на работодатели и работници в обл. Благоевград. Представени са част от използваните статистически методи в дисертацията. Анализирани са няколко ключови

показателя: динамиката на населението, разпределението на заетите и на заетите в промишлеността, разходите за заплати, приходите и разходите от дейността, преките чуждестранни инвестиции и произведената продукция. Направено е сравнение между данните за страната и обл. Благоевград. Изследвани са корелационните зависимости между заетостта и ключовите показатели и са описани регресионните модели. Изследването би спечели, ако регресионните модели бяха представени графично и бе изследвана адекватността им. Анализът на социално-икономическите фактори на заетостта в промишлеността в обл. Благоевград е направен чрез SWOT анализ, в който на места има противоречия. Направено и анкетно проучване чрез 2 карти, разработени от дисертанта. Изследвани са разпределенията на мненията на собственици и мениджъри на промишлени предприятия и разпределенията на нагласите на работещите лица в промишлените предприятия. От изложението не става ясно представителността на резултатите от анкетното проучване и начина на неговото провеждане. Изведени са проблемите на заетостта в обл. Благоевград, които са систематизирани в четири групи, и изведени препоръки за решаването им. Разработен е твърде общ управленски модел за устойчиво развитие на заетостта с цели, подцели, стратегии, изпълнители и критерии.

Дисертацията завършва със заключение, в което са изведени изводи и са представени насоки за бъдещи изследвания.

Дисертационният труд е разработен на високо научно равнище. Използвани са значими научни литературни източници и подходящ инструментариум. Отделните части дисертацията са относително добре балансирани и разработени задълбочено. Резултатите от проведеното изследване са представени ясно и коректно и правилно са анализирани. Целта на разработката е постигната. Успешно са изпълнени поставените задачи.

III. Публикации, свързани с дисертационния труд

Дисертантът изпълнява изискването да популяризира резултатите от проведените изследвания по дисертацията като представя списък с пет самостоятелни публикации в издания, всички включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране. Три от публикациите са в научни списания, неиндексирани във вторични бази данни, а две са публикации в издания от международни

конференция, проведени в България. Броят на публикациите и участието на дисертанта в тях изпълняват националните минимални критерии за придобиване на образователната и научна степен „доктор”. Съдържанието на публикациите представя съществени и значими резултати от изследванията, което не поражда съмнения относно авторството на дисертационния труд.

IV. Автореферат и справка за приносите

Представеният за рецензиране автореферат отговаря на техническите изисквания. В него са систематизирани и обобщени основните моменти, резултати и изводи от изследването в дисертационния труд. Приемам формулираните от дисертанта пет приноса.

V. Критични бележки и препоръки

Бележки по дисертацията:

- В изложението в първа и във втора глава не проличава ясно мнението на дисертанта по представените тези, от изследваните автори.
- Методиката на изследването трябва да включва всички използвани методи, формулите да са номерирани, всички означенията да са описани.
- Във някои фигурите и в таблиците липсват мерни единици (напр. фиг. 3.1, 3.2, 3.3, 3.6, 3.7 и други, приложение П.3 табл. 3.1, табл. 3.2 и други) и легенда (напр. фиг. 3.9.1), което води до неправилно посочена информация (напр. От 22,11 млрд. лв. през 2010 г. ПЧИ достигат до 25 341 млрд. в края на 2019 г. ...).

VI. Заключение

Считам, че представеният дисертационен труд на тема „Проблеми на заетостта в промишлеността”, разработен от Гергана Крумова Йочева, е в професионално направление 3.7 „Администрация и управление”, научната специалност е „Икономика и управление (индустрия)”, в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки”.

Дисертантът е осъществил собствено научно изследване, получил е оригинални научни факти, които са му позволили да направи аргументирани анализи и обобщения. Дисертацията е изградена по възприетите правила, с рационална и логична концептуална рамка –

формулиран е икономически проблем, определени са обект, предмет, цел, задачи и теза, които обуславят научното изследване и предполагат получаването на надеждни резултати, на основата на които се направени анализи, обобщения и препоръки. В този смисъл изследването е цялостно и завършено.

Дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на правилника за неговото прилагане и на специфичните изисквания на Югозападния университет „Неофит Рилски”, Благоевград.

Това ми дава основание с пълна убеденост да предложа на членовете на Научното жури да присъдят на Гургана Крумова Йочева образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)”.

София, 20 септември 2021 г.

Подпис:

(доц. д-р Ивайло Иванов)